

Panteó del Cementiri de Cervelló

Cervelló

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: c/ Àngels, 1
Emplaçament Prop del mur sud de tancament del cementiri municipal

Coordenades:

Latitud: 41.398380011026
Longitud: 1.9611277787561
UTM Est (X): 413157
UTM Nord (Y): 4583503

Classificació

Número de fitxa 08068 - 125
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Segle XX
Any 1901
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: En estat d'abandó. Escultures en part trencades i per dins les tombes es troben molt deteriorades.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Pla Especial i catàleg del patrimoni arquitectònic i ambiental de Cervelló, 2017.
PEPAAC – ph-124
Data aprovació: dt., 02/05/2017 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat Privada
Titular: Varis
Fitxes associades:

Descripció

El mausoleu de la família Bordas és una edificació d'estil modernista que destaca per la seva rica decoració i la utilització de materials i iconografies distintives. Construït sobre un pòdium quadrat, el mausoleu està protegit per una cadena encastada en peus drets decorats amb temes vegetals. El monument és de planta quadrada, cobert amb una volta de creueria que es recolza sobre mènsules, i té una capella absidal en forma de mig decàgon, accessible per un arc de mig punt profusament decorat amb arquivoltes que alternen columnetes i pilastres.

En la part central del monument hi ha un carreu amb un àngel esculpit. Té vitralls amb motius geomètrics, dels quals només es conserven els superiors, i els arcs pel perímetre exterior també presenten aquests motius. L'arc posterior dona pas a una capelleta de dimensions reduïdes. Els arcs laterals contenen dos arcs ogivals trilobulats separats per columnetes amb capitells esculpits. El vitrall del costat esquerre està considerablement danyat, però es pot distingir la imatge de la Mare de Déu pel mantell blau, mentre que el vitrall del costat dret està cegat, ja que inclou les làpides dels difunts enterrats.

Les teules de l'exterior simulen les escates d'un drac, i a l'extrem dels quatre cantons hi ha figures de drac, seguint la volta de creueria exterior. El perímetre exterior dels arcs de mig punt està envoltat per una garlanda de roses de pedra tallades en forma helicoidal. Els elements decoratius com els dracs i les garlandes de roses junts remetent a la llegenda de sant Jordi i la seva significació en la lluita contra el mal.

Aquest mausoleu modernista no només és un lloc de descans per als difunts de la família Bordas, sinó també una obra d'art que encapsula elements simbòlics i estètics del modernisme català.

Observacions:

Tot i que l'estructura mostra signes de desgast i degradació, especialment a les zones de pedra exposades a les inclemències del temps, el mausoleu manté gran part de la seva majestuositat original. Els detalls de les gàrgoles i altres elements escultòrics, així com els vitralls, encara conserven gran part de la seva bellesa i detalls.

És un exemple destacat d'arquitectura funerària amb una riquesa de detalls decoratius i simbòlics. La seva estructura robusta, combinada amb elements decoratius com les gàrgoles, els vitralls i l'escut heràldic, el converteixen en un monument de gran importància històrica i artística dins del cementiri de la població de Cervelló.

Història

Aquesta tomba monumental d'ús familiar la va construir com a lloc d'enterrament la família Bordas.

Aquesta família provenia de Mallorca. La dona es deia Rosa Bordas, i ella va ser la propietària de tots els terrenys del que ara es coneix com la Urbanització Santa Rosa de Cervelló, que va des del pont sobre la riera i s'estén cap a la dreta fins a arribar al límit del municipi de Vallirana, amb la Urbanització la Llibra-Casanovas d'aquest municipi. Rosa Bordas també tenia la propietat de l'actual Torre de les Monges, que va

servir de refugi i habitatge a tots els obrers i famílies contractats per treballar en l'arranjament de la urbanització.

El 1901 quan es va inaugurar l'actual cementiri de Cervelló, els pares de la Rosa Bordas van fer construir el panteó familiar.

Allà hi han enterrats cinc difunts: els mateixos pares de la Rosa Bordas, el matrimoni Bartolomé Mir i Rosa Bordas i un nebot que es deia Juanito Bordas.

El matrimoni no va tenir fills. Bartolomé Mir era del Maresme. Ell, juntament amb un promotor immobiliari, van dur tot el projecte i desenvolupament de la Urbanització de Santa Rosa. Aquesta urbanització porta aquest nom en honor de l'esposa de Mir, la Rosa Bordas.

La Rosa i el seu marit anaven cada any per Tots Sants al cementiri a visitar el panteó dels pares de la Rosa. Disposaven que una minyona que tenien, que era de Cervelló, anés uns dies abans a netejar convenientment el panteó i els vistosos vitralls que en aquella època estaven intactes i no havien arribat a l'estat d'abandonament i deteriorament actual. Aquesta disposició incloïa que hi hagués tot un grup d'enormes ciris encesos i cremant pels dies de Tots Sants i Difunts per admiració dels visitants al cementiri en aquests dies. La minyona es va casar amb un home que provenia de La Manxa, de Camp de Criptana.

Després de casats se'n van anar a viure allà, per aquesta raó pot ser que es va començar a abandonar la cura del manteniment d'aquest mausoleu. El cementiri on està ubicada, als inicis havia estat propietat de la parròquia, i estava ubicat a l'antiga església de Sant Esteve, avui Santa Maria de Cervelló.

Amb posterioritat es va crear aquest, el qual va ser beneït el dia 1 de novembre de 1894, segons consta en el llibre d'actes de la parròquia d'aquell any (Roig, 2010: 83, 138).

En aquest llibre es diu: "Les parets tenen la suficient alçada per tal que no pugui ser profanat (...)."

Es tanca amb una reixa de ferro. Hi ha una capella i una creu de pedra al seu interior.

El mossèn es fa càrrec de la clau. L'administració també és responsabilitat del mossèn, que porta un llibre de comptes.

En un escrit que va deixar fet Mn. Antoni Forns, sacerdot que va fer el cementiri, es parla d'un reglament aprovat per les autoritats (el dia 26 de setembre de 1895) i que va ser considerat com a document oficial" (Roig, 2010: 83). El dia de la benedicció, feta pel rector de Sant Feliu de Llobregat, hi van assistir els rectors de les parròquies veïnes, el ple de l'Ajuntament, les Confraries de la parròquia i Administracions amb els seus estandards i atributs, així com veïns i veïnes de Cervelló.

El terreny on es va construir va ser cedit a la Parròquia pel senyor D. José Bassons Llopart, i les parets, a part d'alguns petits donatius, van ser completament aixecades gràcies a l'aportació econòmica del senyor Joaquim Mensa Prat, aleshores alcalde de Cervelló.

El senyor Mensa va construir la capella que serveix de panteó a la família i que va ser cedida com a capella pública pels usos litúrgics. L'iniciador i propulsor d'aquesta obra va ser l'aleshores rector de la parròquia de Cervelló, D. Antoni Forns, qui va ser assassinat a Barcelona en el decurs de la guerra civil. (Roig, 2010: 138).

Bibliografia

AMB (2016) Text refós del pla especial i catàleg del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de Cervelló. S.Ll. Àrea Metropolitana de Barcelona.

ROIG MESTRE, María Montserrat (2010) I Centenari de la Benedicció de l'església nova de Sant Esteve de Cervelló (1908-2008). Barcelona: Gràfiques Llopart.

